

3. አመልካች በፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት በፌዴራል ክፍተኛ ፍ/ቤት እና 23 በር ችሎት መዝገብ ሲያስከፍት የክፈለው የዳኝነት ገንዘብ ተጠሪ ይተካለት ብለናል።

የሰ/መ/ቁ. 24818

የካቲት 4 ቀን 2000 ዓ.ም.

4. አመልካች ለተጠሪ እንዲከፍል የተወሰነው ብር 3250(ሦስት ሺህ ሁለት መቶ ሃምሳ ብር) በስህተት ወደተጠሪ ሂሳብ ገብቶአል በተባለው ብር 29,417.00 የሚጠቃለል በመሆኑ አመልካች የሚከፍልበት ምክንያት የለም ብለናል።

ዳኞች:- መንበረዐሐይ ታደሰ

አብዱልቃድር መሐመድ

ሐጎስ ወልዱ

ሒሩት መለሠ

ታፈሰ ይርጋ

መዝገቡ ይመለስ።

አመልካች:- ይልቃል በአውቀቱ - ቀረበ።

ተጠሪ:- ስዩም አባዲ ወኪሉ - ቀረበ።

መዝገቡን መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል።

ት ዕ ዛ ዝ

ፍ ር ድ

የፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት የመጣው ቁጥር 144 የሆነው መዝገብ መደመጣበት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት

ለሰበር አቤቱታው መነሻ የሆነው ጉዳይ በመኪና አደጋ ደረሰ የተባለውን ጉዳት መሠረት በማድረግ የቀረበ የካሳ ክፍያ ጥያቄን የሚመለከት ነው። ክርክሩ የተጀመረው በትግራይ ብ/ክ/መ/ በደቡባዊ ዞን ክፍተኛ ፍ/ቤት ሲሆን፤ ከሚከተለውም የአሁኑ ተጠሪ ነው። ተጠሪ የአሁኑ አመልካች ንብረት በሆነው የጭነት መኪና ተሳፍሮ ሲሄድ ሳለ መኪናው በመገልበጡ አደጋው የደረሰበት መሆኑን በመግለጽ ካሳ እንዲከፈለው ክስ መስርቶአል። አመልካችም ለክሱ በሰጠው መልስ ኃላፊነቱንና የኃላፊነቱን መጠን በማስመልከት ክርክሩን ያሰማ ሲሆን፤ ፍ/ቤቱም ክርክሩን ከመረመረ በኋላ፤ አመልካች ለደረሰው ጉዳት ኃላፊ በመሆኑ ብር 55370.00 /ሀምሳ አምስት ሺ ሶስት መቶ ሰባ/ ካሳ ለተጠሪ ይክፈል በማለት ወስኗል። የክልሉ ጠ/ፍ/ቤት እና የሰበር ችሎትም ውሳኔው ትክክል ነው ብለውታል። የሰበር አቤቱታው የቀረበው በዚህ ላይ ነው።

ቤ/ኃ

እኛም አመልካች ግንቦት 8 ቀን 1998 ዓ.ም. በባፈው ማመልከቻ ያቀረበውን አቤቱታ መሠረት በማድረግ ተጠሪን አስቀርቦ ክርክሩን ሰምተናል። አቤቱታው በሰበር ችሎት እንዲታይ የተወሰነው የሥር ፍ/ቤቶች አመልካችን ኃላፊ በማድረግ የሰጡት ውሳኔ ከፍ/ብ/ሕግ ቁ. 2089 /2/ አንጻር

ሲታይ ያለውን አግባብነት ለመመርመር ነው። በመሆኑም ይህን ነጥብ ከግራ ቀኝ ወገኖች ክርክር፣ አቤቱታ ከቀረበበት ውሳኔ እና ከሕጉ ጋር አገናዝበን መርምረናል።

ተጠሪ ካሳ የጠየቀበት ጉዳት ደረሰብኝ የሚለው በአመልካች መኪና ተሳፊሮ ሲሄድ በነበረበት ጊዜ መኪናው በመገልበጡ ነው። መኪናው ለሕዝብ ትራንስፖርት አገልግሎት የተመደበ ሳይሆን የደረቅ ዕቃ መጫኛ እንደሆነም አላከራከረም። በእርግጥ አመልካች በአጠቃላይ ለደረሰው ጉዳት ኃላፊ አይደለም በማለት የተከራከረ ሲሆን በተለይ ደግሞ የተጠሪን በመኪናው ላይ መሳፈርም ይክዳል። ተጠሪም ተሳፊሮ ሲሄድ ጉዳቱ እንደደረሰበት ከመግለጽ አልፎ በምን ሁኔታ መኪናው ላይ ሊሳፈር እንደቻለ ሊያስረዳ አልቻለም። መኪናውን ያሽከረክር ከነበረው ሹፌር ጋር ያደረገው ውል እንደነበረ በክርክሩ ላይ አላነሳም። በአጠቃላይ ገንዘብ ክፍጭ ነው የተሳፈርኩት አይልም። በመሆኑም በእርግጥም በመኪናው ተሳፊሮ ነበር። እንዲሁም በመኪናው መገልበጥ ምክንያትም ጉዳቱ ደርሶበታል ቢባልስ አመልካች ኃላፊ የሚሆንበት የሕግ ምክንያት አለ ወይ? የሚለው ነጥብ መመርመሩ ተገቢ ይሆናል።

እንደምንመለከተው ተጠሪ በአመልካች መኪና ላይ ተሳፊሮ መጓዙ በመኪናው መጠቀሙን ያሳያል። በዚህ ረገድም ተጠቃሚ የሆነው ተጠሪው ብቻ ነው። የመኪናው ባለቤት /አመልካች/ ከተጠሪ ገንዘብ /የትራንስፖርት/ በመቀበል ጥቅም አላገኘም። ከዚህ የተነሳም ሁኔታው ጥቅም የሌለው ግንኙነት በሚል ከተደነገገው ከፍ/ብ/ሕግ ቁ. 2089 አንፃር የሚታይ ይሆናል። ግንኙነቱ ጥቅም የሌለው በሆነ ጊዜ ጉዳት የደረሰበት ወገን ከውል ወጪ ኃላፊነት ድንጋጌዎችን ጠቅሶ ለመከራከርና ካሳ ለመጠየቅ እንደማይችል በንዑስ ቁ. /1/ የተመለከተ ሲሆን፣ ባለሀብቱም ሆነ ጠባቂ ኃላፊ ሊሆኑ የሚችሉት ጥፋት ከፈጸሙ ብቻ እንደሆነ በንኡስ ቁ. /2/ ተደንግጓል። ከዚህም መገንዘብ የሚቻለው ተጎጂው ከውል ወጪ ኃላፊነት ድንጋጌን ጠቅሶ ካሳ መጠየቅ የሚችለው ጉዳቱ የደረሰበት በንብረቱ ባለቤት ወይም በጠባቂው ጥፋት መሆኑን ማስረዳት ከቻለ ብቻ ነው። በያዘነው ጉዳይ ተጠሪ የአመልካች ወይም የሹፌሩ

ጥፋት ሰለመኖሩ ሊያስረዳ አልቻለም። ይልቁንም ክሱን በአመልካች ላይ የመሠረተው ባለቤትነቱን መሠረት በማድረግ ብቻ እንደሆነ ነው ከመዝገቡ ማየት የቻልነው። ስናጠቃልለው ተጠሪ ከአመልካች የጉዳት ካሳ የሚጠይቅበት የሕግ ምክንያት አለ ለማለት የሚቻል አይደለም። በዚህ ረገድ የሥር ፍ/ቤቶች የሰጡት ውሳኔም የሕግ ስህተት ያለበት ሆኖ አግኝተነዋል።

ው ሣ ኔ

1. አቤቱታ የቀረበበት በትግራይ ብ/ክ/መ/ የደቡብ ዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት በመ/ቁ. 448/97 /00458/96/ በታሕሣሥ 6 ቀን 1998 ዓ.ም. የተሰጠው እና በክልሉ ጠ/ፍ/ቤት ሰበር ችሎት በመ/ቁ. 14674 መጋቢት 4 ቀን 1998 ዓ.ም. የፀናው ውሳኔ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕግ ቁ. 348/1/ መሠረት ተሸርክሏል።
2. አመልካች ደረሰ ለተባለው ጉዳት ኃላፊ አይደለም ብለናል።
3. ወጪና ኪሣራ ይቻቻሉ። መዝገቡ ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ነ/ዓ